

РЕЦЕНЗИЯ

**по конкурс за заемане на академична длъжност „доцент”
по професионално направление 3.7 Администрация и
управление (Организация и управление извън сферата на
материалното производство (Институционална система на
ЕС))**

**обявен от ВСУ“Черноризец Храбър”,
публикуван в ДВ. бр. 103 от 23 декември 2011 г.
с кандидат гл. ас. д-р Красимир Александров Недялков**

Рецензент : проф. дфн Светослав Ставрев

I.Информация за конкурса и кандидата:

Настоящата рецензия е изготвена въз основа на документи, представени ми от ВСУ „ Черноризец Храбър“ по конкурс за заемане на академична длъжност **доцент** по професионално направление 3.7. Администрация и управление (Организация и управление извън сферата на материалното производство (Институционална система на ЕС)). Конкурсът е обявен за нуждите на катедра Администрация и управление. Процедурата по обявяване на конкурса и допускане на кандидати за участие в него е коректна по отношение на изискванията на ЗРАС и Правилника за неговото прилагане.

Единствен кандидат по конкурса е главен асистент, д-р Красимир Александров Недялков. От 2008 г. до момента същият е последователно асистент и **главен асистент** в катедрата,обявила конкурса. От 2007 г. е помощник ректор на ВСУ. Кандидатът е с придобитата квалификация бакалавър по Икономика и магистър по Мениджмънт в международния бизнес. През февруари 2009 г. му е присъдена от ВАК **образователна и научна степен ДОКТОР** по научна специалност „Организация и управление извън сферата на

материалното производство“, въз основа на защитена дисертация на тема „Институционална криза на Европейския съюз, в контекста на новите реалности“. Цялостната му образователна и научна дейност до момента е фокусирана върху проблемите на европейската интеграция и институционалната система на Европейския съюз. **По тази проблематика е разработил и успешно е реализирал учебни курсове за ОКС бакалавър и магистър. По темата на дисертационния труд** кандидатът има 5 публикации, в т.ч. една монография, две студии в специализирани научни издания и два доклада на международни научни конференции.

За участие в конкурса съм приел за рецензиране следните научни трудове и публикации, след получаване на образователна и научна степен доктор:

1. **Монографии** – от които едната на английски език **2**
2. **Студии**, публикувани в специализирани научни издания **4**
3. **Статии**, публикувани в „Известия на Съюза на учените“ **2**
4. **Доклади**, изнесени на международни научни конференции **5**
5. **Материали и пособия** за учебния процес, от които едно **2**
в електронните ресурси на университетската библиотека

Всички публикации са рецензирани и/или одобрени за публикуване от научни колегии на съответните форуми или издания.

От прегледа на предоставените документи е видно, че кандидатът отговаря на формалните изисквания на ЗРАС за заемане на академичната длъжност **доцент**.

II. Оценка на научните трудове и приносите на кандидата:

Трудовете, с които се запознах доказват наличие на **ясно очертан профил на научните интереси** – проблемите на европейската интеграция и институционална структура на Европейския съюз. Видимо е постепенното разширяване на предметното поле на научния анализ от гледна точка на развитието на теоретичната дискусия, както и задълбочаване на оценките за моралните

постижения и проблеми на управлението на ЕС. Изследванията на кандидата са базирани на **богат емпиричен материал, многофакторен и сравнителен анализ**. Изводите и оценките са белязани с **реализъм и ясно заявено авторово становище** за съществуващо несъответствие между възприетите модели за интеграция , механизмите за институционализация и динамично променяща се реалност. Във всички изследвания д-р Красимир Недялков доказва своя **методологичен избор** – предпочитание към еволюционния, интердисциплинарния и системния подходи. Авторът показва добро познаване на теоретичната дискусия и променящите се парадигми, наличие на добра осведоменост за реалностите в света и Европа. Това му позволява умело да разглежда процесите в Европейския съюз в контекста на глобалната среда, на световната криза, както и специфичните особености на конкретно историческите национални интереси на страните членки. Присъщ на автора е откровения и критичен тон на оценките, ясно изразена авторова позиция и смелост да влезе в полемика с официално съществуващи политически оценки и становища.

В монографията „Европейските институции – еволюция на кризата“ /Издателство Албатрос С; 2012 г. / д-р Красимир Недялков поставя на анализ и оценка съществуващи проблеми и нови предизвикателства, характерни за институционалната система на съюза след договора за реформа на Европейския съюз /Лисабон 2007/. Проследена е теоретичната дискусия и са обосновани от автора виждания по две значими оси на научното познание:

- Пазарните общества и институционалния плурализъм;
- Държавната намеса и жизнеспособните пазарни системи.

Направени са изводи за институционалната система на ЕС в контекста на структурните и нормативни последици от институционалния плурализъм, както и на тезите на теорията за конкурентните пазари и провалите на свободния пазар. Предложени са изводи и възможни решения за модела на европейската интеграция и неговото по-нататъшно институционализиране в няколко направления:

- Държавно регулиране, пазарна икономика и демократична политика;
- Държавна власт, политически пазари и демократична отговорност;
- Демокрация, бюрокрация и добро управление;
- Нови аспекти на взаимоотношенията национално и наднационално управление.

Значително място в монографията е отделено на глобалната среда и на световната финансова и икономическа криза, анализът на които, според мен, е добро постижение на автора. Одобрение заслужава смелостта на д-р Недялков да се разграничи от широко разпространени идеологеми за свободния пазар и за съвършената конкуренция като аргументирано доказва, че на практика те не съществуват, а се използват за прикриване на грешки в управлението на всички нива на институционалната система на Европейския съюз.

Имах възможността да бъда рецензент на тази монография преди отпечатването ѝ. Тогава си позволих да дам на автора доста конкретни бележки и препоръки. Удовлетворен съм, че той се е съобразил с повечето от тях. При прочита сега, на окончателния вариант намирам, че монографията има характер на цялостно и комплексно научно изследване. Към нея могат да се отправят следните **бележки и препоръки**:

- Някои от направените от автора категорични уточнения и възприетите дефиниции на понятия се нуждаят от прецизиране. Препоръчвам това на първо място по отношение на понятието „институционална система“;
- При извеждането на управленските аспекти на европейската интеграция и функционирането на Европейския съюз не винаги се прави достатъчно ясно разграничение между ново възникнали проблеми и познати вече проблеми на управлението, но проявяващи се при нови обстоятелства;

- Същинските приноси на автора са в глава втора и трета на монографията. Би било добре те да се разработят по-широко и дори изложението да започне с тях, като основание за последващото проследяване на еволюционната и интердисциплинарна същност на институционалната система на Европейския съюз.

В монографията „**The institutional crisis of the European union**” - Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2009, са разгледани съвременните аспекти на еврооптимизма и евро-скептицизма и факторите, които ги определят и провокират. В този контекст са поставени въпросите за същността на модерната държава и съвременните форми на национализма. От аспект на изводите за генезиса и развитието на европейската идея е оценено значението на Договора от Маастрихт. Тази монография е удачен преход между дисертационното изследване на д-р Недялков и монографията „Европейските институции – еволюция на кризата“. Тя е предложена в библиографията към учебната програма на студентите, които се обучават с преподаване на английски език. Отзивите на последните са за наличие на ценно помагало, върху което д-р Недялков умело организира дискусии и други форми за активна работа със студентите.

Представените ми за рецензиране студии, публикувани в специализирани научни издания и в електронното издание на **VCU Journal VFU ISSN 1313-7514 Администрация, управление, икономика /2.1.,2.2.,2.3./** поставят на открита дискусия въпроси за важността на институциите на Европейския съюз. Търси се отговор на въпроси, касаещи ефективността и ефикасността на функциониране на отделните институции, разположени на трите нива на институционалната система на Европейския съюз и сумарния резултат от тяхното взаимодействие и взаимозависимост в рамките на системното цяло.

Открити са онези институционални несъответствия и проблеми на управлението, които са резултат предимно от нехомогенността на Европейския съюз, особено след неговото поредно разширяване.

Авторът прави връзка между провала на един договор и страха от него, възприеман на следващо ниво на доминиране на наднационалното управление и установяването на нови общи за всички „правила на играта“.

Студията „За характера и тенденциите на институционалната криза на Европейския съюз – изводи от изследване с приложение на експертно аналитични методи“, списание „Социология“, бр. 1, 2010 г., представя възможностите за приложение на експертно аналитичните методи за оценка и анализ на състоянието на Европейския съюз и неговата институционална система. Авторът илюстрира възможностите за приложение на тези методи успоредно с използването на богат и разнообразен друг научен инструментариум.

Кандидатът по конкурса е активен участник във форумите на Съюза на учените в България, а през последните няколко години негови разработки са редовно представени в **„Известия на Съюза на учените“**. Статиите, които рецензирах от тази група са ориентирани в по-голямата си степен към приложими аспекти на институционалната теория. Така например обект на анализ и оценка е институционалната архитектура на България в условията на реалното ѝ членство в Европейския съюз. Открити са специфичните особености на тази архитектура от гледна точка на прехода от секторна към всеобхватна интеграция и новите аспекти на социално управление като съвкупност от процесите на вземане на решения на всички нива на социално-икономическата система от супранационално до индивидуално. В контекста на съвременните концепции и алтернативи на институционалната реформа са коментирани ключовите фактори за успех на реформата в България.

Докладите, изнесени от д-р Красимир Недялков на международни, научни конференции потвърждават впечатлението за актуалност и значимост на избраната от кандидата област на научни интереси и изследвания. Оценявам положително участието му в конференции на такава високо професионална организация, като NISPAcee, макар че тук публикациите му са в съавторство и нямат ясно разграничение за дяловото участие на всеки от авторския колектив.

Подкрепям **научните и научно - приложни приноси**, заявени от автора в представената ми справка. Намирам, че са налице убедителни примери за постигнато систематизиране на съществуващото знание за европейската интеграция, както и за приложението на известни научни тези и методи към анализа и оценката на институционалните системи на Европейския съюз. Като ново знание може да се определи изследването на институционалната и функционална ефективност на Европейския съюз в контекста на глобалното развитие и последиците от световната криза.

Общото ми впечатление от рецензираните публикации е за наличие на системен и целенасочен интерес към избраната научна област, добра научна осведоменост, критично, но справедливо отношение към реалностите, ясно заявена от автора позиция и готовност за полемика.

Препоръчвам на д-р Красимир Недялков да избягва разностилието, което констатирам при избора на начини за цитиране на ползвани автори и източници. В бъдеще би могъл да търси по-олекотени и провокиращи интереса на читателите заглавия на публикациите си.

Информацията, която получих най-вече от рецензираните учебни материали и отзивите за **преподавателската дейност** на кандидата по конкурса ми дават основание да считам, че той има предимствата на един модерно мислещ преподавател, използващ разнообразни методи за активно участие на студентите в процеса на обучение, насърчаващ творческото им и самостоятелно мислене и изява. Положителна оценка заслужава разработеният от него модел за водене на практики и стажове в институциите на Европейския съюз и сертифицирането им от ЕК за професионална пригодност.

Посоченото в предоставената ми справка **експертно участие в четири международни проекта** е друго предимство, което го прави разпознаваем в международната академична общност. Стремещът

към интернационализация на образователната и научна дейност на д-р Красимир Недялков е потвърден и чрез разработката и реализацията на проекта „Европейският бизнес – гарант за професионалната пригодност на обучаващите се във ВСУ “Черноризец Храбър“. Създадените по този проект „браншови настоятелства“ към специалностите на ВСУ участват при подготовката на учебните планове и програми, организират влизането на експерти в учебен процес и стажове на студентите във фирми и организации в Германия, Италия и други европейски държави.

Изложеното до тук ми дава основание убедено да подкрепя кандидатурата на д-р Красимир Недялков за заемане на академичната длъжност **доцент** и да препоръчам на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително за това решение.

РЕЦЕНЗЕНТ:

ПРОФ. ДФН СВЕТОСЛАВ СТАВРЕВ